

Tlačová správa Kysuckej knižnice v Čadci

Milan Zacha Kučera priblížil tajomstvá Tretej ríše

(Čadca 25.4. 2016) V rokoch 1942-1945 vznikol v Sovích horách tajomný podzemný objekt nesúci názov Riese. Budovala ho Tretia ríša, no dodnes nie je celkom jasné za akým účelom. Kysuckú knižnicu v Čadci, ktorej zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj, navštívil 19. apríla 2016 český autor literatúry faktu a bádateľ Milan Zacha Kučera. Na vyše dvojhodinovej prednáške doplnenej filmovými ukážkami zaujal účastníkov stretnutia výsledkami výskumov a málo známymi informáciami o ukrytom podzemnom komplexe.

Riese, po nemecky obor, pozostáva zo siedmich častí a nachádza sa na západe Poľska v blízkosti českých hraníc. Autor knihy *Největší tajemství Třetí říše* opisuje vzhľad jednotlivých častí a poukazuje na obrovské rozmery priestorov. Spomedzi všetkých vynikajú chodby nachádzajúce sa pod zámkom Książ: *“V hlúbke takmer 50 metrov sa tu budovali šesťmetrové chodby, v ktorých by sa ľahko mohli obísť nákladné autá.”* Dopĺňa aj fakt, že samotná vstupná hala do podzemia pod zámkom má 20x25 metrov. Spomínaný Książ, ktorý je tretím najväčším zámkom v Poľsku, mnohí bádatelia považovali za budúce sídlo NSDAP. Aj Kučera s tvrdením súhlasí, ale pripomína, že honosným štýlom sa miesto odlišovalo od predchádzajúcich sídel strany.

Môžeme hádať nielen skutočný význam zámku, ale aj dôvod, prečo sa nezachovala žiadna dokumentácia objektu. Tajomstvom je opradený aj hlavný projektant a napokon i celkový zámer Riese. Najčastejšie sa môžeme stretnúť s názormi, že išlo o miesto, kde sa mali vyvíjať chemické či biologické zbrane. Vieme totiž, že Nemecko svedomito sledovalo vedecký pokrok a skúšalo ako ďaleko sa dá posúvať hranica. *“Špičkoví vedci tu mohli prichádzať a pracovať na vývoji nových zbraní, ktorými mala Tretia ríša urýchlene dosiahnuť svoje vojenské ciele,”* vysvetľuje bádateľ. Nechýbajú ani odvážne úvahy iných výskumníkov, podľa ktorých mohlo miesto slúžiť na skonštruovanie atómovej bomby. Ku komplexu patrí aj niekoľko nadzemných objektov, tým najznámejším je tzv. mucholapka. *“Podľa prvého dojmu by sme mohli odhadnúť, že táto kruhová stavba s výškou dvanásť metrov predstavuje základ chladiacej veže,”* tvrdí Kučera.

Bádateľ sa okrem iného domnieva, že prvé práce na stavbe projektu neboli reakciou na vojnové neúspechy, s ktorými sa muselo Nemecko vyrovnáť. Tretia ríša výstavbu plánovala už dlhšie a bola ochotná do nej investovať neuveriteľných 150 miliónov ríšskych mariek. Prekvapujúcim je aj množstvo materiálu, s ktorým sa pracovalo, a to takmer štvrt' milióna metrov kubických betónu. Dozor nad výstavbou robila organizácia Todt, ktorá stavala významné a strategické miesta Tretej ríše a jedným z dôležitých spolupracovníkov bol architekt a neskôr i minister priemyslu a zbrojovania Albert Speer. Číslom, ktoré rozhodne zarazí najviac je množstvo

väzňov podieľajúcich sa na prácach. Kučera vysvetľuje, že tu “z blízkeho koncentračného tábora Gross-Rosen prichádzali zajatci, ktorí pracovali 13 až 14 hodín denne.” Navyše upozorňuje na fakt, že životnosť jedného z nich bola v priemere 3 mesiace a odhaduje, že tu v neľudských podmienkach pracovalo 49 500 väzňov, z ktorých neprežil takmer nikto.

Projekt Riese ako prví odhalili Sovieti počas oslobodzovania v máji 1945. V ich rukách zostal až do roku 1953 a počas nasledovných 30 až 40 rokov sa oň z neznámych príčin opakovane zaujímal. Mnohé miesta objektu sú teraz zaplavené, zaliate bahnom či zlikvidované trhavinami. Viditeľné je len to, čo je povolené, zvyšok labyrintu nateraz zostáva ukrytý.

Milan Zacha Kučera získal ocenenie Egona Ervína Kischea za prácu, v ktorej zdokumentoval pôdorys stavby Riese a predpokladané zámery, s akými sa Tretia ríša vrhla do jej výstavby. Veľmi si vážime jeho návštevu a dúfame, že i v budúcnosti s ním budeme môcť preskúmať ďalšie záhady histórie. Druhé rozšírené vydanie jeho knihy “*Největší tajemství Třetí říše*” doplnené bohatým fotografickým materiálom nájdete vo fonde Kysuckej knižnice v Čadci.

KK
Mgr. Miroslava Paštrnáková
Kysucká knižnica v Čadci

Ul. 17. novembra 1258

022 01 Čadca

LATITUDE 49°26'12,154"N

LONGITUDE 18°47'5,862"E

